

Tadeusz Reroń

"Człowiek - istota moralna : prawda i wierność, godność życia ludzkiego, prawo do życia i ochrona życia, płciowość jako dar i zadanie",
Joachim Piegsa, Opole 2000 :
[recenzja]

Wrocławski Przegląd Teologiczny 9/1, 184-185

2001

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tego, jak i ks. Michalskiego. Lektura pracy przekonuje nas, że autor porusza się bardzo swobodnie po umysłowych drogach myślenia badanych myślicieli.

Zaprezentowana przez autora wizja człowieka nie jest ściśle filozoficzna, ale także teologiczna, jako że Dante w swoich poetyckich, wizjonerskich tekstach ukrywał idee zarówno filozoficzne, jak i teologiczne.

Praca jest godna polecenia nie tylko historykom filozofii średniowiecznej, ale także tym wszystkim, którzy poszukują pełniejszej prawdy o człowieku.

ks. Ignacy Dec

Ks. Joachim PIEGSA MSF, *Człowiek – istota moralna. Prawda i wierność, godność życia ludzkiego, prawo do życia i ochrona życia, płciowość jako dar i zadanie*, tłum. R. Bigdon, G. Wenzel, t. III, Opole 2000, ss. 346

Ks. prof. J. Piegsa jest kierownikiem Katedry Teologii Moralnej Uniwersytetu w Augsburgu. Jego kierunki badań: teologia życia i rodziny, problemy etyczne nauk przyrodniczych i technicznych, zaowocowały licznymi pracami na ten temat. Na szczególną uwagę zasługuje jednak jego dzieło życia, jakim jest podręcznik teologii moralnej. W języku niemieckim ukazało się ono w 1998 r. w trzech tomach, pt. *Der Mensch – Das Moralische Lebewesen*. Na język polski został przetłumaczony jedynie tom trzeci.

W pierwszym tomie *Teologii moralnej* omówione zostały fundamentalne zagadnienia moralności. Tom drugi poświęcony został relacji człowieka do Boga, tj. treści pierwszych trzech przykazań Dekalogu, ujętych w ramach cnót wiary, nadziei i miłości.

Tom trzeci obejmuje trzy kręgi zagadnień, które w życiu chrześcijanina odgrywają szczególną rolę. Jest to najpierw zagadnienie prawdy (VIII przykazanie Dekalogu), bez której nie ma porozumienia w życiu prywatnym czy publicznym ani dialogu z ludźmi innych przekonań. Autor podkreśla potrzebę umiłowania prawdy: myślenia w prawdzie, mówienia prawdy i życia w prawdzie. Omawia m.in. takie zagadnienia szczegółowe, jak: zło kłamstwa, prawo do prywatności, tajemnicę spowiedzi i kwestię mówienia prawdy choremu.

Drugi, ważny w dzisiejszym świecie krąg zagadnień, dotyczy V przykazania Dekalogu: „Nie zabijaj”. Autor mówi w nim o godności osoby ludzkiej, o wynikających z niej prawach, zwłaszcza prawie do życia od momentu poczęcia aż do późnej starości. Bóg bowiem domaga się poszanowania prawa do życia każdego człowieka, także chorego, starego i niepełnosprawnego, jak i odpowiedniej ochrony życia. Nie pomija też ks. Piegsa takich ważnych zagadnień, jak: odpowiedzialne rodzicielstwo, diagnostyka prenatalna, zdrowie, transplantacja narządów, eutanazja i śmierć.

Trzeci krąg dotyczy zagadnień płciowości, bycia mężczyzną i kobietą, przede wszystkim w małżeństwie (VI i IX przykazanie), ale także w rodzinie (IV przykazanie). Są to bardzo ważne zagadnienia, gdyż rodzina jest pierwszą komórką społeczną, a jej znaczenie jest podstawowe dla państwa. Również Jan Paweł II nieustannie uczy, że „droga Kościoła wiedzie przez rodzinę”. Autor omawia w tej części książki pojawiające się coraz częściej zjawisko małżeństw na próbę, zagrożenia płynące ze strony pornografii i dewiacji seksu-

alnych, konieczność wychowania seksualnego młodego pokolenia oraz pilną potrzebę ukazania współczesnemu człowiekowi prawdziwej miłości.

Godne zauważenia jest, że Autor w swym dziele odpowiada na aktualne pytania czasu z pozycji katolickiej. O tym, że jego nauczanie jest zgodne z oficjalnym nauczaniem Kościoła, świadczą 2 aneksy. Pierwszy stanowi list kard. Josepha Ratzingera, Prefekta Kongregacji Nauki Wiary, w którym dziękuje za opracowany podręcznik *Teologia Moralna*: „gratuluje monumentalnego dzieła, które odznacza się zarówno naukową gruntownością, jak i bogactwem informacji oraz wiernością w stosunku do Urzędu Nauczycielskiego. Jeśli Bóg pozwoli, będzie ono stanowiło skuteczną przeciwwagę do wielu publikacji teologiczno-moralnych, które otwarcie przeciwstawiają się Urzędowi Nauczycielskiemu”. Drugi natomiast stanowi list gratulacyjny kard. Karla Lehmana – Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Niemiec, z okazji wydania podręcznika.

Książkę niniejszą, poświęconą zagadnieniom teologii moralnej szczegółowej, można polecić studentom teologii, katechetom, wychowawcom oraz każdemu poszukującemu chrześcijaninowi.

ks. Tadeusz Reroń

Henryk Stawniak, *Niemoc płciowa jako przeszkoda do małżeństwa. Ewolucja czy zmiana koncepcji?* Warszawa 2000, ss. 407

W Wydawnictwie Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie ukazała się pozycja ks. dra Henryka Stawniaka SDB pt. *Niemoc płciowa jako przeszkoda do małżeństwa. Ewolucja czy zmiana koncepcji?* Jest to rozprawa habilitacyjna napisana na Wydziale Prawa Kanonicznego tego Uniwersytetu, przy Katedrze Prawa Małżeńskiego i Rodzinnego. Autor jest dobrze zapowiadającym się kanonistą polskim, znanym już z licznych publikacji z zakresu prawa kościelnego.

Ks. dr Henryk Stawniak w podtytule prezentowanej rozprawy przedstawił problem badawczy dotyczący impotencji w formie zasadnego pytania, a mianowicie: czy w tej materii w nauce prawa kanonicznego miała miejsce powolna ewolucja, czy też współczesne normy kanoniczne, w kwestii impotencji jako przeszkody do zawarcia małżeństwa, mogą świadczyć obecnie o zmianie koncepcji przy aplikowaniu poszczególnych wskazań prawnej i teologicznej dyscypliny Kościoła? Do takiego postawienia problemu skłania fakt, że kodeksowe prawo kościelne z 1917 roku uzasadniało prawem naturalnym istnienie przeszkody impotencji, natomiast w Kodeksie Jana Pawła II z 1983 roku prawodawca rozważa ten problem w kontekście natury samego małżeństwa, skłaniając się do stwierdzenia, że właśnie natura małżeństwa domaga się zdolności mężczyzny i kobiety do dokonania aktu małżeńskiego, spełnianego przez seksualne współdziałanie, zdolne do zrodzenia potomstwa (KPK, kan. 1055 §1, 1084 §1). Z powyższym zagadnieniem integralnie wiąże się zasadne określenie dotyczące istoty aktu ludzkiego, przez który małżonkowie godnie korzystając z prawa do swego ciała, pozostają w głębokiej harmonii z wymaganiami katolickiej nauki, tak w zakresie moralnym, jak i kanonicznym.

Problem podjęty przez autora rozprawy należy do bardzo trudnych i złożonych, tak na płaszczyźnie teoretycznych rozważań, jak i w zakresie praktycznego stosowania norm praw-